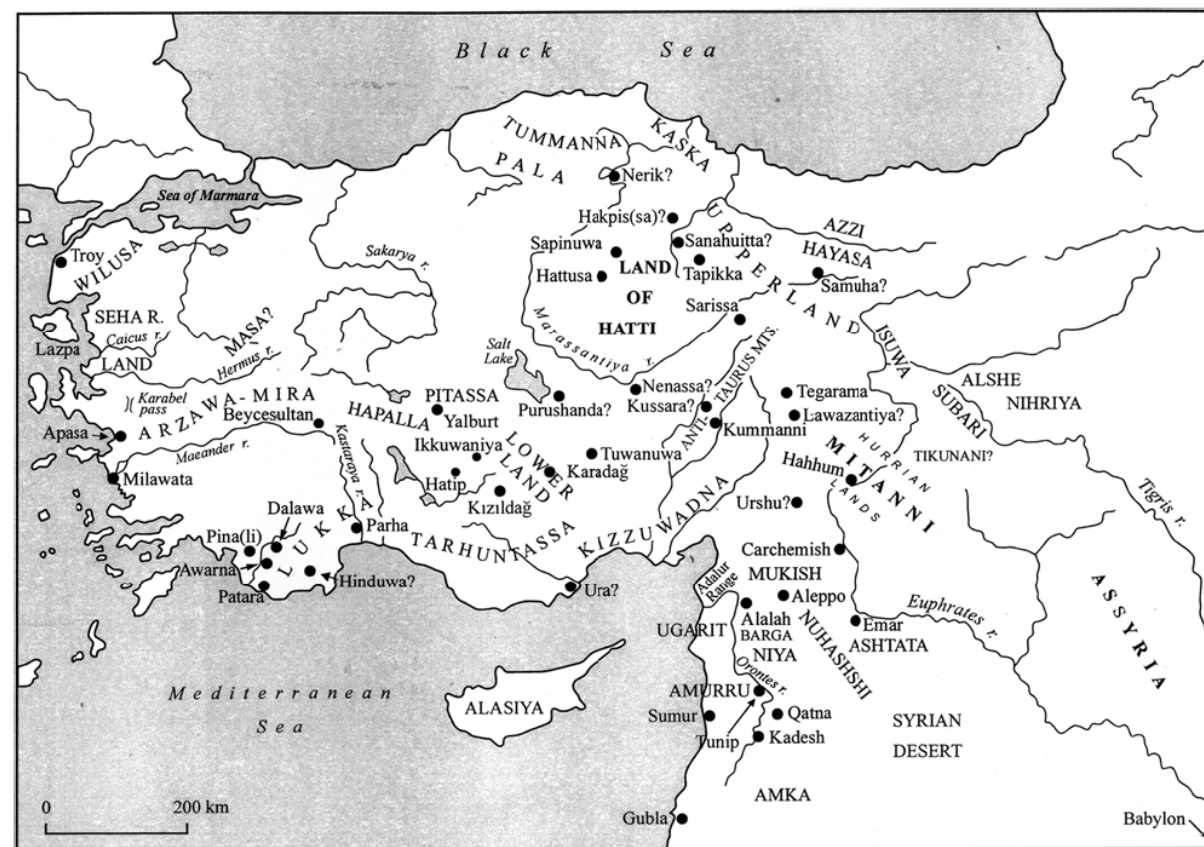

Vojenství Malé Asie

Chetité, Mitanni (Churité) a Urartu

Chetitská říše

- Území centra chetitské poprvé sjednotil král Pitchanáš a Anittaš z Kušary
- Tato „Anittašova říše“ své zakladatele dlouho nepřežila, a po zhruba jedné generaci zanikla
- Samotná chetitská říše začíná až s prvním chetitským králem Chattušilišem

Map 3. The world of the Hittites

Chattušiliš I. (nástup na trůn cca. 1650 př. n. l.)

- Již Chattušiliš byl tradičním předovýchodním panovníkem – velký význam války.
- Vojenská zdatnost je jasně patrná v tom, jak se Chattušiliš (i jiní chetitští králové) označovali v pramenech:

“In a matter of days I crossed the Ceyhan River and overthrew (?) Hassuwa like a lion with its paws.”

Chattuša – hl. město chetitů

Chattušiliš a „image“ chetitských králů

- Chetitští králové se rovněž snažili překonat skutky svých předků a dávných králů:

„No-one had crossed the (river) Mala (= Euphrates, Akkadian Purattu), but I the Great King Tabarna crossed it on foot, and my army crossed it [after me](?) on foot. Sarrugina (Sargon) (also) crossed it. But although he overthrew the troops of Hahha, he did nothing to Hahha (itself) and did not burn it down, nor did he show(?) the smoke to the Storm God of Heaven,,

- Obraz milosrdenství byl u chetitských králů důležitý:

„I the Great King Tabarna took the hands of his (the enemy's) slave girls from the handmills, and I took the hands of his (male) slaves from the sickles, and I freed them from the taxes and the corvéé. I unloosed their belts (i.e. I unharnessed them), and I gave them over to My Lady, the Sun Goddess of Arinna.“

Dobývání Waršuvy

„They broke the battering-ram. The king was angry and his face was grim: ‘They constantly bring me bad news; may the Storm God carry you away in a flood! . . . Be not idle! Make a battering-ram in the Hurrian manner and let it be brought into place. Hew a great battering-ram from the mountains of Hassu and let it be brought into place. Begin to heap up earth. When you have finished let every one take post. Only let the enemy give battle, then his plans will be confounded.’ . . . (Subsequently the king rebukes his general Santas for the inordinate delay in doing battle.) ‘Why have you not given battle? You stand on chariots of water, you are almost turned into water yourself(?) . . . You had only to kneel before him and you would have killed him or at least frightened him. But as it is you have behaved like a woman.’ . . . Thus they answered him: ‘Eight times we will give battle. We will confound their schemes and destroy the city.’ The king answered, ‘Good!’ But while they did nothing to the city, many of the king’s servants were wounded so that many died. The king was angered and said: ‘Watch the roads. Observe who enters the city and who leaves the city. No one is to go out from the city to the enemy.’ . . . But a fugitive came out of the city and reported: ‘The subject of the king of Aleppo came in five times, the subject of Zuppa is dwelling in the city itself, the men of Zaruar go in and out, the subject of my Lord the Son of Teshub goes to and fro.’ . . . The king was furious“

Závěr vlády Chattušiliše

- Ke konci své vlády se vydává na západ do Arzawy, nicméně v říši se objevují nové problémy:

„In my rear the enemy of the city of the Hurrians entered my land, and all my lands made war against me. By now only the city of Hattusa, one city, remained“

- V závěru vlády Chattušiliše se také objevuje další slabost chetitské říše – časté dynastické spory

Muršiliš I.

- Do doby vlády Muršiliše spadá největší vojenský úspěch Starochetitské říše vůbec:

„Subsequently he marched to Babylon and he destroyed Babylon, and defeated the Hurrian troops, and brought captives and possessions of Babylon to Hattusa“

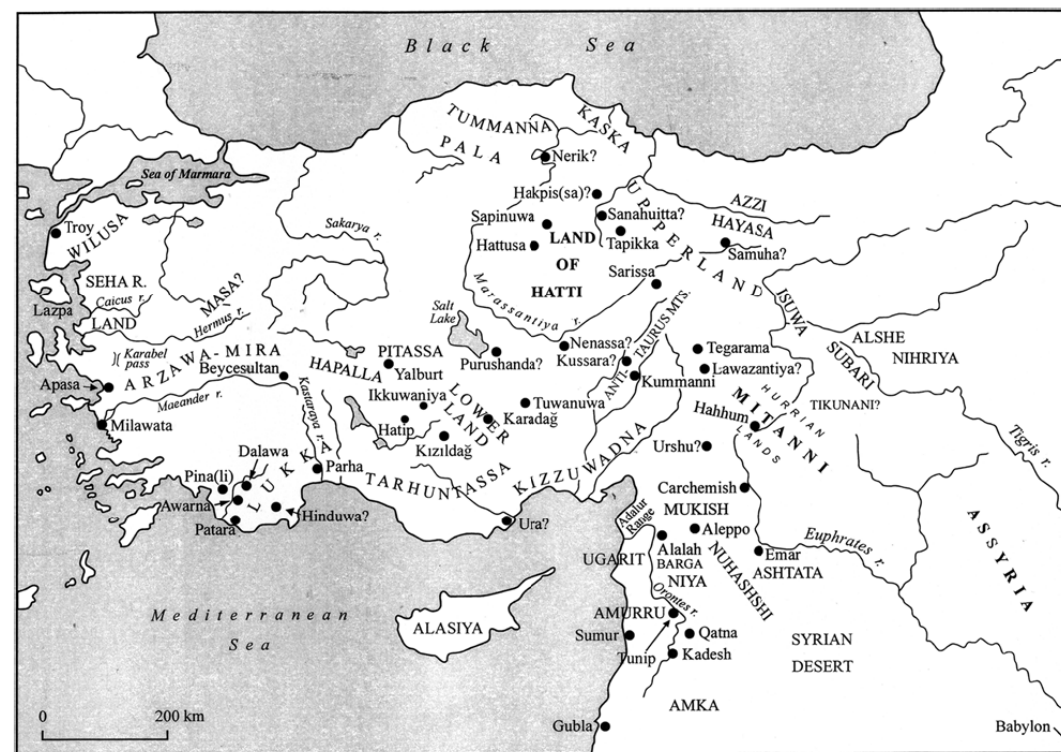
- Dobyť Babylónu mělo i symbolickou rovinu:

„For of old the Land of Hatti with the help of the Sun Goddess of Arinna used to rage against the surrounding lands like a lion. And moreover whatever (cities such as) Aleppo and Babylon it used to destroy, the possessions of every country, the silver, the gold and the gods—they used to place them before the Sun Goddess of Arinna.“

Důvody vojenské expanze Chetitů

- Centrum říše nebylo dostatečně přirozeně chráněno – nutnost vytvářet nárazníkové oblasti
- Expanze jihovýchodním směrem – snaha ovládnout bohaté oblasti
- Cennou komoditou byla kromě surovin rovněž lidská síla – otroci a zajatci

Map 3. The world of the Hittites

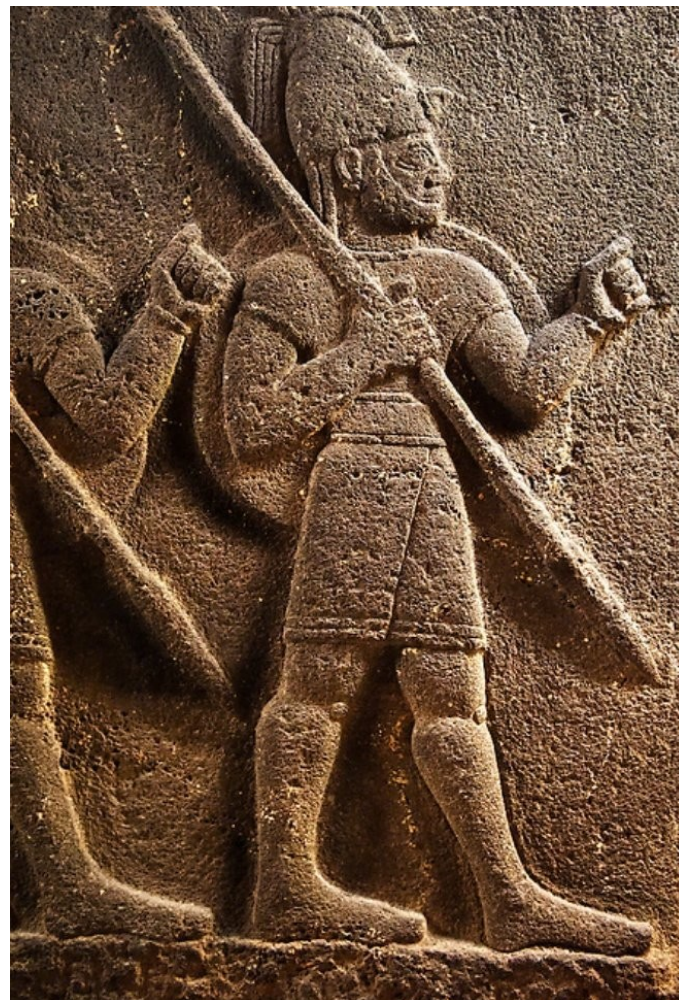
Složení chetitského vojska

- Vrchním velitelem vojska byl král, dále pak korunní princ, ostatní královští synové, velitelé královské stráže a nakonec také tzv. *vrchní čísník (vrchní správce sklepů)*
- Členové královské rodiny se uplatňovali i v nižších důstojnických funkcích – velitelé vozů či velitelé tisíce
- Rozdělení vojska na administrativní jednotky – 1000, 100, 10 mužů

Složení chetitského vojska

- Naprostá většina chetitského vojska sestávala z pěchoty, především z kopiníků
- Jádro vojska tvořila *královská milice*, jež byla tvořena i vojskem vazalů – přes zimu usídlena v Chattuši a využívána k jiným než vojenským účelům
- Docházelo rovněž k odvodům do vojska, tak k využívání námezdního vojska.

Výstroj chetitského vojska

- Ve výbavě pěchoty byly kromě kopí také meče a sekery
- Luk zobrazován jako zbraň krále – lučištníci obecně však označováni jako *pěchota*
- Chetitě znali skládaný luk – nutný delší výcvik
- V pramenech chybí zmínky o využití praku

Chetitské válečné vozy

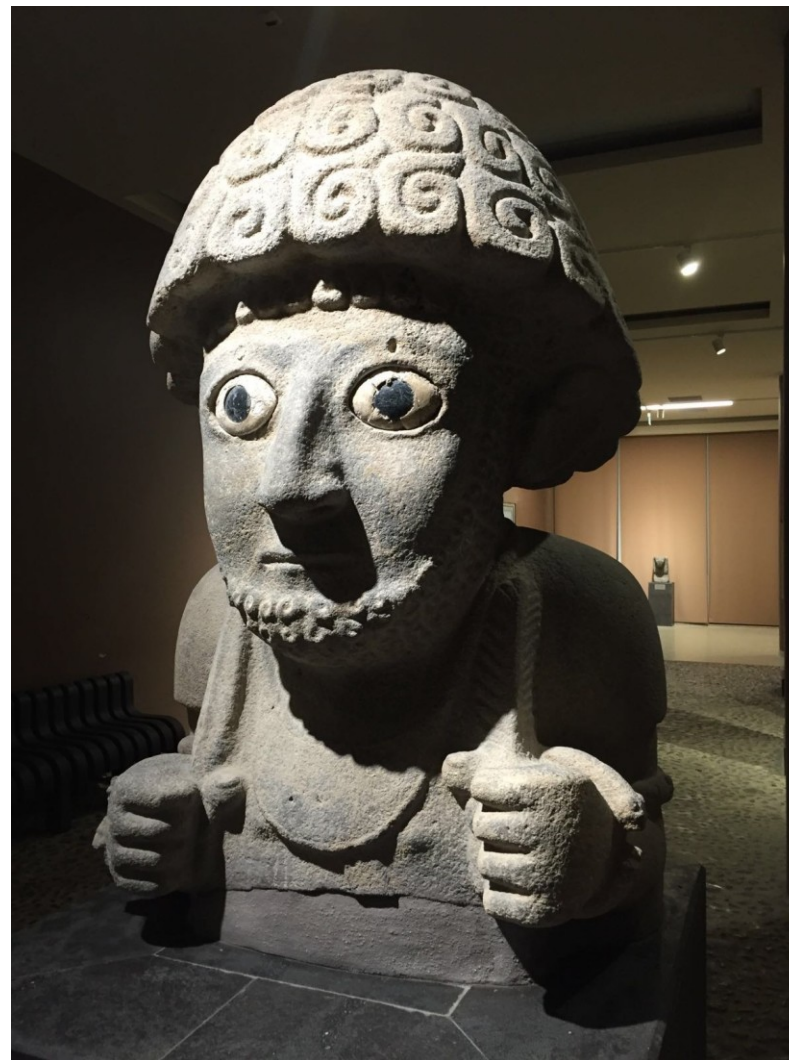
- Využití válečných vozů si Chetitě osvojili nejpozději za vlády Chattušiliše
- Nejdříve obsluhován dvěma lidmi, vozatajem a lukostřelcem, ve 13. století se objevuje také voják se štítem
- Vojáci i koně byli chráněni šupinatou zbrojí, která představovala velmi drahou součást výzbroje

Novochetitská říše

- Novochetitská říše se opět stala jednou z největších mocností Předního Východu – a to nejen díky vojenství ale také díky velmi aktivní diplomacii
- Za vojensky velmi úspěšného panovníka můžeme považovat krále Suppiluliumaše I. (1350-1322) – například dobývá říši Mitanni:

„Because of the hostility of Tushratta, the king, I plundered all these lands in a single year, and conveyed them to the Land of Hatti. I incorporated them into my territory from Mount Niblani and from the opposite bank of the Euphrates.“

Chetitě a Egypt

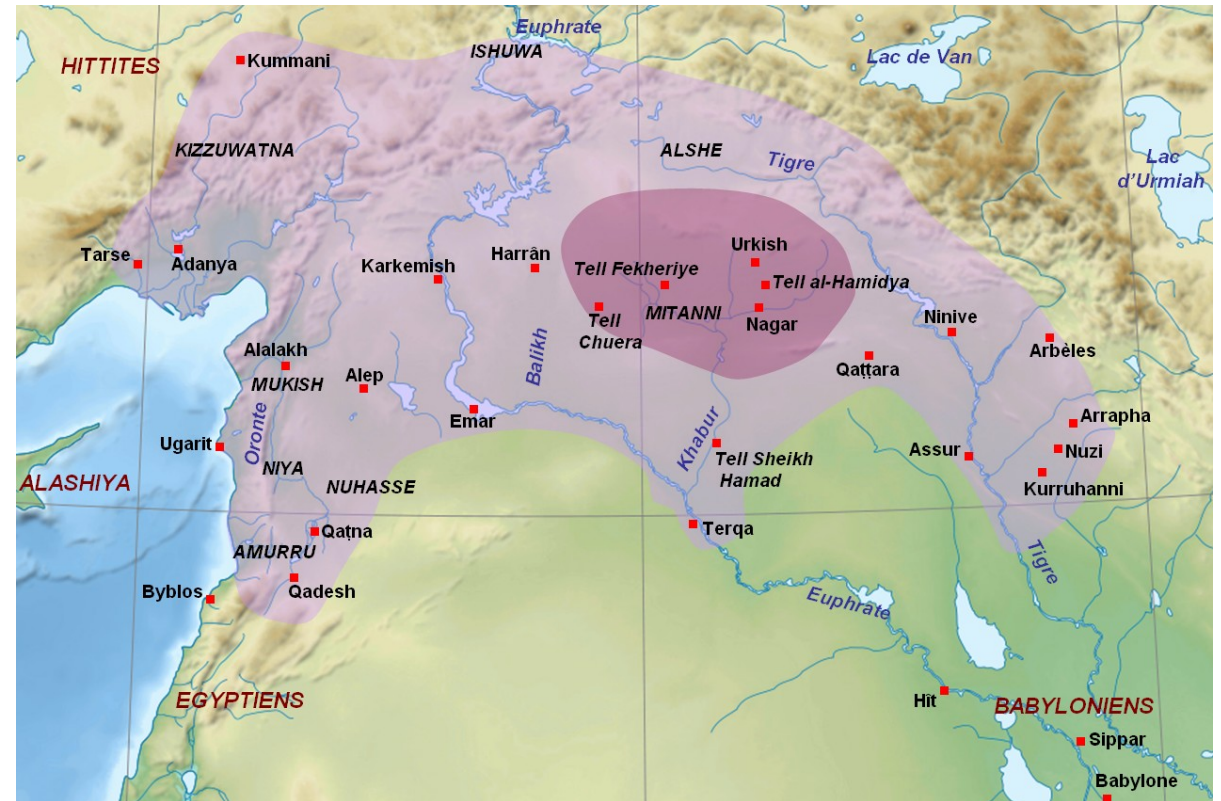
- Mezi Chetity a Egyptem existoval komplikovaný vztah – válečně se střetávali v Sýrii, probíhaly však i diplomatické kontakty.
- Za vlády Šuppiliumaše byl na cestě do Egypta zavražděn chetitský princ – zhoršení vztahů, které vyústilo až známou bitvou u Kadeše
- Obě strany její výsledek líčí odlišně, nejspíše byla nerozhodná – vedla k uzavření mírové smlouvy.

BATTLE SCENE FROM THE GREAT KADESH RELIEFS OF RAMSES II ON THE WALLS OF THE RAMESSEUM.

Říše Mitanni

- V pramenech se Mitanni objevuje pod různými názvy – Hanigalbat, Naharin
- Konsolidace říše Mitanni od 16. století př. n. l.
- Dějiny říše Mitanni úzce souvisely s Chetitskou říší, v Sýrii naopak docházelo ke kontaktům s Egyptem
- Hl. město Waššukani dobyjí chetitský král Šuppiluliumaš a později zbytek mitanského území získává Šalmaneser I.

Říše Mitanni a churitské vojenství

- Mitanni se dělí do provincií *halsu* v čele s *halsuhlu*, hlavou jednotlivých měst či okrsků byli *hazannu*, v čele jednotlivých osad potom stáli *dimatu*, v nichž pracovali *ashshabu*
- *Hazannu* měli civilní i vojenské funkce
- Vojenská vrstva obyvatelstva nesla jméno *nakhushshu* – ti byli pod přísahou *isharu* „muži šípů“

Churitské válečné vozy

- Churité známi svým uměním ovládat koně – příručky určeny k výcviku koní - Kikkuliho text.
- Pozemková šlechta v Mitanni – *maryannu*
- Jezdci na vozech (vozatajové) – *alik seri* – ostatní osazenstvo vozu *ahu „bratr“*
- Elitou byli *shepi sharri „nohy (chodidla) krále“* – královská garda sestávající z 10 válečných vozů

Urartu

- Urartu vzniká v 9. st. př. n. l. okolo jezera Van a Urmia
- Sarduri I. z Urartu rozšířil moc Urartu až k hranicím Asyrské říše
- Nejvýznamnější králové samostatného Urartu: Menua (810-768), Argisti I. (786-764), Sarduri II. (764-745)
- Později napadají Urartu ze Severu Kimmeriové, čehož využívá Asýrie a poráží Urartu u hory Simmiru

Urartu

- Stálá armáda čítající asi 5500 mužů – *qurubti*
- Urartu opět skvěle využívá jak válečných vozů tak jízdy
- Jízda samotná si vysloužila obdiv i u asyrského Sargona II.
- Jízda vybavena kopím a štítem, pěchota nejčastěji kopími, či luky

Urartian Rython found at Erebuni Fortress (meaning the "Fortress of Blood") a fortified city of the ancient kingdom of Urartu, located in what is present-day Yerevan, Armenia. Achaemenid period.

Urartský pevnostní systém

